

Rapport eller renvasking?

Svar til Tore Vigerust.

Johs. Myhren burde forstått at intervjuet med ham, der han klaget over «rå hevn» (og mangel på hansker) provoserte. Det fikk folk til å sammenligne med nazistenes råhet. Styrt av hevn, kunne de vel ikke ha vært. NS-folkene da de anga, forhørte og var fangevoktere over sine landsmenn, for hva hadde de å hevne?

Det er meget viktig at vi får klarlagt hva som skjedde etter krigen. For det er ikke til å stikke under en stol at det ble begått overgrep. Spesielt ble – slik det alltid skjer når mennene får rå – kvinner og barn hardt rammet. Jenter som forelsket seg i tyskere og de barna som ble frukten av denne kjærligheten fikk hard medfart. Dette gjentar seg i alle kriger. Voldtekt og trakkassering. Krigsforbrytelser? Krig er i seg selv en eneste stor forbrytelse!

Ikke noe menneske har en legitim rett til å påføre andre mennesker lidelser. Uansett hva slags situasjon landet er i. Men det skjedde. Og det vil alltid skje hvis en setter ofre til å være fangevoktere over sine plageånder. Et folk som har levd i redsel kan lett forløpe seg mot dem som skapte dem. Dette må vi forstå – selv om vi ikke kan akseptere det. Vi kan heller ikke akseptere at barn og barnebarn av NS-folk mobbes for fedrenes misgjerninger. Slik fremferd er jevngodt med rasisme.

Da Norge igjen ble fritt var ideologien å gjeninnføre rettsstaten. Nazistenes samfunnsystem var derimot et helt annet: Tortur og lidelse var en legitim del av deres rettssystem, i tråd med deres menneskesyn. Mange som ble arrestert under krigen opplevde at forhørene og torturen var verst når de norske nazistene deltok. Dette er jo også et kjent menneskelig trekk – «the underdogs» ønske om å gjøre seg lekker for lederen. (unnskyld: føreren)

Den har som sonet sin straff har sonet. Jeg kjenner NS-folk som i åra etter krigen har gjort sitt for beste for å advare mot nazismen og alt som virker «brunskimret». Deres innsats er like viktig som tidligere KZ-fanger og motstandsfolk. De har gjort opp for seg ved åpent å ta avstand fra sine gamle idealer.

Det som bekymrer meg, Tore H. Vigerust, er ikke at det som

113377

skjedde med NS-fangene blir avdekket, men om dette skal bli brukt til å kaste en martyrglorie over NS-folkene. Det er det ingen grunn til. De sto for en grusom ideologi og påførte mange av sine landsmenn redsel og lidelse. Vegene fra martyr til renvasket – nå 52 år etter – kan bli farlig kort. Og neste stasjon kan bli heltens.

Det er alt for mange nazister som holder fast ved at det de gjorde var rett. Kretsen rundt Folk og Land og det såkalte Institutt for norsk okkupasjonshistorie er godt forsynt med slike. Det er denne typen NS-folk jeg frykter. De arbeider for å bli renvasket – og de arbeider langsiktig. Målet er å få satt den nazistiske ideologi på dagsorden igjen. Den 2. verdenskrig er slutt. Kampen mot nazismen må aldri slutte.

Tove H. Lehre

86-Myr 22/11-97
278